

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 555/2020-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. novembra 2020 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED] [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Miroslavom Sklenárom, Kováčska 40, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 9 Co 396/2018 z 15. októbra 2019 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 106/2020 z 22. júla 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. októbra 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Košiciach

(ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 9 Co 396/2018 z 15. októbra 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Cdo 106/2020 z 22. júla 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol žalobcom v konaní pred Okresným súdom Rožňava (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) v právnej veci o zaplatenie sumy 77 000 € s prísl. Okresný súd rozhodol rozsudkom sp. zn. 9 C 18/2012 zo 17. júla 2018 tak, že zaviazal žalovaného (mesto Rožňava) na zaplatenie istiny žalobcovi v požadovanej sume a tiež priznal sťažovateľovi úroky z omeškania *„zo sumy 51613,25 eur 9% ročne od 04.04.2012 do zaplatenia, zo sumy 9569,03 eur 9% ročne od 04.04.2012 do zaplatenia, zo sumy 9073,12 eur 5% ročne od 27.06.2018 do zaplatenia, zo sumy 6744,60,- eur 5% ročne od 27.06.2018 do zaplatenia“* do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Okresný súd žalobu týkajúcu sa úrokov z omeškania v prevyšujúcej časti zamietol a priznal sťažovateľovi náhradu trov konania v rozsahu 100 % zo strany žalovaného.

3. Krajský súd napadnutým uznesením na základe odvolania žalovaného zrušil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým bolo žalobe vyhovené, a vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Sťažovateľ podal proti napadnutému uzneseniu odvolacieho súdu dovolanie, ktoré bolo napadnutým uznesením najvyššieho súdu odmietnuté ako neprípustné.

4. Krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil v bodoch 14 až 25. Z obsahu odvolania podaného zo strany žalovaného a z odôvodnenia napadnutého uznesenia, najmä bodu 25, je zrejmé, že krajský súd prekročil rozsah odvolania podaného zo strany žalovaného a taktiež prekročil rozsah odvolacích dôvodov uplatnených žalovaným, opätovne konal o veciach, ktoré boli právoplatne rozhodnuté medzitýmny rozsudkom súdu prvej inštancie z 12. júna 2015, ktorý bol potvrdený rozsudkom krajského súdu sp. zn. 2 Co 555/2015 z 13. decembra 2016, čím porušil zásadu res iudicata, neodpovedal na otázky, ktoré majú pre vec podstatný význam, a neodpovedal na otázky, ktoré by dostatočne objasňovali skutkový a právny základ rozhodnutia, čoho dôsledkom je jeho nepreskúmateľnosť.

5. Rozsahom odvolacích dôvodov uplatnených žalovaným je odvolací súd podľa § 379 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) viazaný a žalovaný vo svojom odvolaní ako odvolacie dôvody uviedol dôvod uvedený v § 365 ods. 1 písm. f) CSP, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, a § 365 ods. 1 písm. h) CSP, podľa ktorého rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia.

6. Krajský súd uviedol, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je nepreskúmateľný, v dôsledku čoho malo dôjsť k porušeniu práva na spravodlivý proces, čím bol naplnený dôvod na zrušenie rozsudku podľa § 389 ods. 1 písm. b) a ods. 2 CSP. Ak žalovaný neuplatnil odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b), odvolací súd sa ním zaoberať nemôže a v takomto aspekte prejednávanej veci nie je oprávnený vec posudzovať. Podľa sťažovateľa žalovaný neuplatnil ani odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. e) CSP, preto odvolací súd sa ním zaoberať nemohol. Odvolací súd prekročil rozsah odvolacích dôvodov, čím sťažovateľa poškodil na jeho právach, najmä aby jeho záležitosť bola spravodlivo prerokovaná.

7. Sťažovateľ dáva do pozornosti ústavnému súdu, že odvolací dôvod definovaný krajským súdom v § 389 ods. 1 písm. c) CSP, t. j. porušenie povinnosti súdu prvej inštancie na riadne zistenie skutkového stavu, neexistuje, a podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP súd prvej inštancie nemá vykonávať dokazovanie na riadne zistenie skutkového stavu, ale vykonáva navrhované dôkazy v zmysle § 185 ods. 2 CSP potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, čo je aj možný odvolací dôvod podľa § 365 písm. e) CSP, ktorý žalovaný neuplatnil, a súčasne žalovaný v konaní pred súdom prvej inštancie neuplatnil dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, ktoré by súd prvej inštancie nevykonával

8. Odvolací súd dal za úlohu súdu prvej inštancie vysporiadať sa so skutočnosťou, či žalobca preukázal tvrdenie, že v prípade uzavretia kúpnopredajnej zmluvy so žalovaným by došlo k ukončeniu nájomných zmlúv s ďalšími subjektmi. Predmetná skutočnosť nebola v konaní pred súdom prvej inštancie sporná a ani sám žalovaný v rámci podaného odvolania

túto skutočnosť nenapáda. Obdobne závery odvolacieho súdu, že pri posudzovaní výšky zhodnotenia bude potrebné prihliadať aj na opotrebenie za obdobie, ktoré ubehlo od vykonania prác „*rekonštrukcie majúcej vplyv na zhodnotenie nehnuteľnosti*“, sú nesprávne, pretože tento prostriedok procesnej obrany žalovaný neuplatnil pred súdom prvej inštancie a ani v odvolacom konaní.

9. Sťažovateľ je toho názoru, že jeho námietky týkajúce sa nesprávneho procesného postupu odvolacieho súdu sú dôvodné a znemožnili mu ako strane sporu uskutočňovať patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V prípade neposkytnutia právnej ochrany sťažovateľovi zo strany ústavného súdu by nastal na strane sťažovateľa stav právnej neistoty, a to aj vzhľadom na odmietnutie podaného dovolania len z procesných dôvodov. V prípade dodržania postupu nariadeného krajským súdom, ktorý zjavne prekročil rozsah aj dôvody odvolania a súčasne svojím postupom opätovne otvára otázky, ktoré boli už niekoľkokrát posúdené a aj právoplatne rozhodnuté, by v prípade odchýlenia sa prvostupňového súdu od pôvodného rozhodnutia nemal sťažovateľ inú možnosť, ako vzhľadom na zjavné porušenie práv napadnutým rozhodnutím podať vo veci odvolanie a v súvislosti s podaným odvolaním aj zaplatiť súdny poplatok, a pre prípad neúspechu odvolacieho konania by pre účely ochrany jeho zjavne porušených práv nemal inú možnosť, ako v súvislosti s podaným dovolaním uhradiť súdny poplatok v dvojnásobnej výške. Celkové súdne poplatky by mohli predstavovať dodatočne až sumu 13 860 € a s uhradeným poplatkom za podaný návrh spolu až sumu 18 480 €, a to len z dôvodu, že si sťažovateľ uplatňuje svoje zákonné nároky z titulu zjavného porušenia jeho práv zo strany žalovaného a domáha sa ochrany svojich porušených práv súdnou cestou. Odvolací súd svojím procesným postupom súčasne zaťažuje sťažovateľa o ďalšie zbytočné materiálne a finančné výdaje.

10. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu sťažovateľ iba uvádza, že najvyšší súd oprel svoje rozhodnutie založené na neprípustnosti dovolania iba na dôvode, že napadnuté rozhodnutie nie je rozhodnutím vo veci samej alebo rozhodnutím, ktorým sa konanie končí. Sťažovateľ je toho názoru, že ním uplatnené dovolacie dôvody podľa § 420 písm. f) CSP patria do pôsobnosti dovolacieho súdu a povinnosťou dovolacieho súdu bolo

sa zaoberať riadne uplatnenými dovolacími dôvodmi. Sťažovateľ tak nemal inú možnosť, ako využiť všetky prostriedky ochrany práv a slobôd pred všeobecnými súdmi.

11. Sťažovateľ na základe uvedeného navrhuje v závere ústavnej sťažnosti alternatívny petit, ktorým žiada vysloviť porušenie jeho označených práv (bod 1) napadnutými uzneseniami krajského súdu a najvyššieho súdu a žiada predmetné uznesenia krajského súdu a najvyššieho súdu zrušiť a vec im vrátiť na ďalšie konanie.

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

12. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

13. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

14. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

15. Ústavný súd poznamenáva, že v obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jemu porovnateľného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru niet zásadných odlišností a je ich potrebné posudzovať spoločne.

16. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z.

(ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

17. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

18. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie začína plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

19. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (m. m. III. ÚS 138/02 a v ňom citovaná ďalšia judikatúra).

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti a posúdenie vecí ústavným súdom

III.A K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa napadnutým uznesením krajského súdu

20. Jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 124 zákona o ústavnom súde. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene [§ 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde]. V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03).

21. Uvedené závery sa však nemôžu vzťahovať na situáciu, keď právny poriadok explicitne vylučuje podanie mimoriadneho opravného prostriedku (napr. dovolanie) proti určitému rozhodnutiu pre jeho neprípustnosť, ktorá je daná ex lege bez ohľadu na prítomnosť dovolacích dôvodov (m. m. II. ÚS 2/2015, II. ÚS 276/2019, II. ÚS 277/2019).

22. Sťažovateľ, zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, podal dovolanie, ktoré smerovalo proti takému výroku uznesenia krajského súdu, ktorým sa konanie neskončilo (takým bol výrok o zrušení rozsudku súdu prvej inštancie a vrátení veci na ďalšie konanie).

23. V zmysle § 420 CSP je prípustné dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí (za tam stanovených ďalších podmienok, pozn.).

24. Vyčerpanie opravných prostriedkov podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktoré je predpokladom prípustnosti ústavnej sťažnosti, sa vzťahuje len na tie opravné prostriedky (riadne aj mimoriadne), ktoré právne predpisy sťažovateľovi na ochranu jeho práv priznávajú. Len riadne vyčerpanie opravných prostriedkov, ktoré je sťažovateľ zákonom oprávnený osobne uplatniť, možno považovať za účinné v tom zmysle, že sú spôsobilé zabezpečiť jeho súdnu ochranu. Preto aj stabilná judikatúra ústavného súdu konštatuje, že nie je možné zachovať lehotu na podanie ústavnej sťažnosti po doručení rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku aj proti rozhodnutiu, ktoré takým opravným prostriedkom bolo napadnuté v zmysle § 124 poslednej vety zákona o ústavnom súde, ak bolo využitie mimoriadneho opravného prostriedku právnym predpisom vopred explicitne vylúčené.

25. Z listinných dôkazov, ktoré sťažovateľ ústavnému súdu predložil, je nepochybné, že napadnuté uznesenie krajského súdu z 15. októbra 2019 sa stalo právoplatným a vykonateľným niekedy v roku 2019 (sťažovateľ to takticky ani presne neuvádza, pozn.). Naproti tomu napadnuté uznesenie najvyššieho súdu z 22. júla 2020 bolo právnomu zástupcovi sťažovateľa doručené 21. augusta 2020.

26. Na základe uvedeného konštatovania v bodoch 22 až 25 v sťažovateľovom prípade lehota na podanie ústavnej sťažnosti začala teda plynúť podľa § 124 prvej vety zákona o ústavnom súde odo dňa právoplatnosti napadnutého uznesenia krajského súdu, a nie až od doručenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu.

27. Vzhľadom na to, že sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť proti napadnutému uzneseniu krajského súdu až 21. októbra 2020, teda zjavne po uplynutí zákonnej lehoty, ústavný súd ju v tejto časti ako oneskorene podanú odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde (bod 1 výroku tohto uznesenia), a tak ďalšími v nej obsiahnutými návrhmi sa už nezaoberal, hoci v zásade možno prisvedčiť sťažovateľovi, že takto dlhý spor

s opakovanými zmenami právneho posúdenia právneho dôvodu jeho nároku nie je žiaduci (pozri bod 9).

III.B K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa napadnutým uznesením najvyššieho súdu

28. Sťažnostná argumentácia sťažovateľa vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu je v podstate zhrnutá iba do bodu 10. Ústavný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia najvyššieho súdu konštatuje, že odôvodnenie záverov najvyššieho súdu v bodoch 7 až 12 nie je arbitrárne alebo zjavne neodôvodnené, opiera sa o relevantné ustanovenia procesného kódexu, a tak v žiadnom prípade nemôže zakladať porušenie označeného základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

29. Vzhľadom na uvedené ústavný súd túto časť ústavnej sťažnosti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre zjavnú neopodstatnenosť (bod 2 výroku tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. novembra 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu